

Skärvor

av Britte Montigny

SKÄRVOR kallar Kjell Åke Gustafsson årets sista utställning på Konsthallen Hishult. Skärvor av liv och av sten. Glimtar ur sex olika konstnärskap/konstformer, ur en konsthallschefs minnen.

Först ut är författaren/journalisten Bernt Hermele och fotografen Cato Lein. Tillsammans har de skapat boken "Överlevarna: Röster från förintelsen", den mest omfattande dokumentation i Skandinavien över dem som överlevde förintelsens fasor. Många decennier har gått sedan dess. De bevarade minnena från tiden före Förintelselägren är sporadiska. Redan i Konsthallens Förstuga möter minnesskärvor i form av fotografier från en lyckligare tid, oftast de enda minnen Överlevarna har kvar efter mördade föräldrar, syskon, vänner.

Bakom en skärmvägg som skapar ett rum i själva Konsthallen väntar en uppdatering. En känsla av ett bostadsrum möblerat med ekon från en gången tid. På väggarna smakprov av Cato Leins inkännande porträtt av de nu åldrande överlevare som Bernt Hermeles kartläggningarna visat vägen till. De svartvita bilderna, som blandas med smärtfyllda minnesanteckningar, är närgångna utan att vara påträngande (däri ligger också Leins styrka om porträttfotograf). Till det yttre är människorna märkta av sina upplevelser. Ålderns ofrånkomliga rynkor har djupnat till fåror. I ögonen finns stråk av sorg och vemod men också glimtar av ljus och glädje. Av okuvlig livsvilja. Förintelsen är ett avslutat kapitel i mänsklighetens historia. Ändå pågår den fortfarande – om än under olika namn – på skilda håll i världen. Projektet Överlevarna är en uppskakande och nödvändig påminnelse om sådant som aldrig får glömmas bort, aldrig sopas under mattan. På ett podium i rummet står en resväska av spegelmosaik. En kvarglömd(?) skärva från Tom Bogaards höstutställning Wunderkammer men också en påminnelse om att det finns minnen vi måste bära med oss och faktiskt vårda hur tunga de än är.

I Förstugan får ett av Leins porträtt och de ovan nämnda minnesskärvorna sällskap av ett par målningar av LG Lundberg. De två målningarna är valda med omsorg. Strukturen i den stora målningen leder tankarna till ett träplank randat i gult och grått. Känslan av ett planket är en del av en inhägnad förstärks av att ett stängsel (STÄNGSEL 1971-1979 var en av LG Lundbergs teman) skymtar i det övre vänstra hörnet. Trots den relativt blonda färgskalan en målning i moll som ger fantasin näring när den med den ökända judestjärnans gula färg för ögonen beger sig till Auschwitz och andra fasans boningar. I den lilla målningen Landskap slår moll över i dur när klargröna ärtskidor dansar inför en blå sommarhimmels öppna ridå – utställningens enda, entydigt figurativa målning. Stramt abstrakta målningar av LG Lundberg återkommer i Konsthallen där de möter – eller snarare övergår i - Hans Olofssons poetiska landskapsabstraktioner som leder tankarna till svala vårvinterscenerier med vattenspeglings, avlödade kvistar och sovande jordar. Från Hans Olofssons målningar glider blicken ofrånkomligt vidare in i det Vita rummet där Alva Sjöstedt debuterar som utställare på Konsthallen Hishult. I hennes skenbart abstrakta målningar fördjupas det naturpoetiska anslaget som lät sig anas i Hans Olofssons målningar. Det är dock kraftfullare, mer intensivt och leder mina tankar till såväl Per Kirkeby som Rolf Hanson vilka båda har naturen som sin främsta inspirationskälla. Glidningen Lundberg-Olofsson-Sjöstedt är visuellt perfekt (Kjell Åke Gustafsson förtjänar på det hela taget en komplimang för den noga genomtänkta hängningen!) och får en avslutande knorr på plan 2 där Tom Bogaard återkommer, nu med abstraherade grottmålningar i rosarött (Red Cave Revisted) och grönt (Hells Gate). Här möter också några koppartryck av LG Lundberg, minimalistiska hus som Lars Åke Åberg huggit fram ur block av svart diabas samt, litet oväntat, en färggnistrande färgetsning av Sam Francis där de ystra färgkaskaderna dock satts bakom galler.

Fler verk av Lars-Åke Åberg presenteras i Konsthallen, där det dels handlar om skulpturala stenskarvor, dels om små rektangulära hus med sadeltak. De förra är minimalistiska mästerverk där stenens naturliga skönhet bara undantagsvis förstärks av en färg eller en högglangspolering, medan de senare skulle kunna tjäna som förlagor till enkla eremitbostäder belägna än på skyhöga bergstoppar, än på blankpolerade stenhällar längst ut i havsbandet och alltid mycket långt från allfarvägarna. Tystnad och stillhet sänker sig över dessa husskulpturer, erbjuder en plats för återhämtning efter vardagens ständiga kamp mot klockan.

Om Lars-Åke Åbergs skulpturer erbjuder en form av mentala viloplatser erbjuder Källemo, främst via möbeldesignern Mats Theselius, viloplatser också för kroppen. Theselius fåtölj Rose, som är en variation på den cylinderstol som han ritat alltsedan 1990, finns plats, nu i gott sällskap med Sigurdur Gustafssons rakt-upp-och-ner-stol Copy and Paste som bokstavligt talat ser ut att vara uppbyggd av skärvor av skilda slag. Stolarna uppträder tillsammans med bordet Ettore som ritats av glaskonstnären Åsa Jungnelius och en pall av Per Inge Bjørlo. Med sin sits av (avsiktligt) krossat glas cementerar den eftertryckligt att årets sista utställning på Konsthallen Hishult verkligen handlar om just SKÄRVOR.

PS. I övergången från Konsthall till Gästgivaregård återfinns dels några av Lena Björns skulpturala och av empati fyllda tolkningar av indiska flickors utsatthet, dels ett par keramiska praktpjäser signerade Eva Bengtsson. Verken har alls ingenting med Skärvor att göra. De står där mer som en bonus som det vore synd att förbigå. DS.